

Uredništvo
in upravnništvo:

Kolodvorske
ulice šte. 15.

Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:

Šeststopenjska peti-
vzeta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravnistvu:

za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrt leta 1 gld.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja

za celo leto 10 gld.,
za pol leta 5 gld.,
za četrt leta 2 gld.
50 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 146.

V Ljubljani v soboto, 23. avgusta 1884.

Tečaj I.

Zakaj je dr. Zarnik izstopil iz deželnega zbora?

Naša dōba je hladnokrvno-prozajčna, skozi in skozi praktična, a vender se navzlic jedno-
lični vsakdanjosti še dandanes šestokrat pri-
peti, da narodna domišljija izumuje svoje bajke
ter mitološki zimzelen obdaja in zakriva
dobro znane prikazni realnega življenja. Kdor
tedaj misli, da vsaj med Slovenci ni več no-
vodobnega bajeslovja, vpraša naj notranjska
sotrudnika radikalnega dnevnika ali kakega
potnega agenta banke „Slavije“ o povodu
dr. Zarnikovega izstopa, in čul bode dobro
osnovan in urejen mythus, o mamelukih kranj-
skega deželnega zbora, o hudobni vladi in
samosilniku baronu Winklerji, o grozovitem
zmaji, kateri je s 600 goldinarji, — pardon
600 zobmi, nameraval pohrustati slovensko
narodno šolo ter o vitežkem sv. Juriji —
dr. Zarniku, kateri ga je hotel prebosti z
ostrim mečem svoje zgovornosti, toda se je
vender še premislil o pravem času ter si pri-
hranil gigantični nestor za masno večerjo pri
drugem deželnozborskem zasedanju. Toda ker
smo preskeptični, da bi verovali vsaki pripo-
vedki, vsaki radikalni legendi, pričakovali smo
kaj željno, da bode mnogoslavljeni dr. Zarnik
sam na postojnskem shodu volilcem razjasnil,
zakaj da mu ni bilo več izhajati v
okuženem ozračju narodnega kluba in
deželnega zbora. Žalibog, Notranjci so
bili premale radovedni ali pa, po genijalni
interpretaciji „Slov. Naroda“ preveč zavzeti
za bivšega svojega poslanca, da bi dr. Zarnik
v Vičičevi krčmi mogel spečati pripravljeni
svoj govor. Nadejali smo se, da bode *der*
Candidat wider Willen vsaj v kakem časniku
razglasil to svoje oratorično delo, ali tudi ta
up je šel po vodi, — in tedaj nas primora
velika važnost tega vprašanja, da s svoje strani
prav mirno razložimo nam znane vzroke, kateri
so prisilili dr. Zarnika, da z nova vznemirja
Notranjsko s svojo kandidaturo.

Listek.

„Gorjanski Dom.“

V Ljubljani 20. avgusta.

Megleno, skoro neprijazno je bilo jutro
17. avg., ko smo se odpravljali iz radovljiške
postaje proti Bledu, od koder smo se name-
ravali podati v bližnje Gorje k otvorjenju
prvega „Narodnega Doma“ na Gorenjskem.
A že ko smo bili na obalah bisera dežele
kranjske, jelo se je nebo vedriti in nam obetati
prijaznega solnca za narodno svečanost, ka-
tero so obhajali vrli Gorjanci. Napojivši si
dušo s krasnim pogledom na zelene valove,
krenili smo dalje proti prijaznemu planinskemu
selu, v katerem ponosno stoji novi „Gorjanski
Dom“. Voz nam je drdral memo praznično
oblečenih tolpe ljudstva, ki je romalo z nami
v Gorje, da se udeleži veselja svojih sosedov
in z njimi slavi za celo okolico pomenljivi
dan. Dospevši v vas, podamo se takoj k „Na-
rodnemu Domu“. Tam, med šolo in cerkvijo
dviga se lična hišica med mnogobrojnimi za-
stavami, ki jo za prvi pogled skoro odtegnejo

Jeden razlog dr. Zarnikovemu izstopu
razkrili smo že včeraj; najbolj ga označuje
nemška beseda: *Popularitätshascherei*. Mož se
je že pri zadnji volitvi uveril, da mu je na
Notranjskem tal zmanjkalo pod nogami, pre-
sitno se mu je zdelo, priboriti si izgubljeno
zaupanje notranjskih volilcev s tvornim de-
lovanjem, tedaj se je zanašal na dobro po-
znato narodno odločnost svojega volilnega
okraja in nameraval je, s tem huzarskim čin-
om bipoma si zopet pridobiti nekdanje sim-
patije. Misel ni bila slaba, toda v ponedeljek
stoprav homo izvedeli, če bode burka tudi
ugajala domačemu, takih pikanterij še neva-
jemu občinstvu.

Drugi glavni motiv, da je dr. Zarnik lansko
leto odvalil breme deželnega zastopnika, ima se
iskati v njegovem razmerju k ogromni večini
narodnih poslancev. Med temi je njegov ugled
po polnem izginil, njegov vpliv po polnem se
izgubil. Saj ima poslanec mnogo več prilike,
ocenjati tovariša, kojega dan za dnevom opazuje
pri pravem parlamentarnem delu, v odsekih,
nego občinstvo, katero ga le gleda z galerije
ali ga le po umetnih poročilih strankarskih
časnikov presoja. In v tem oziru, — to smelo
trdimo, ne boječ se nobenega ugovora, —
splavala je dr. Zarnikova veljava že z davna
po vodi. V deželnem zboru treba najprej
spretnih in vestnih delavcev, in baš
takim se dr. Zarnik nikakor ne more prište-
vati. Dober migljaj moralo je tedaj biti zgo-
vornemu doktorju, da narodni poslanci njega,
bivšega klubovega predsednika, lani niso več
marali voliti ne načelnikom niti njegovim na-
mestnikom v narodnem klubu. To se je zgo-
dilo ob času, ko se še nikomur niti sanjalo ni
o tem, da vlada toliko važnosti pripisuje oni
malenkosti, votirani drugemu deželnemu je-
ziku. Dr. Zarnik izgubil je simpatije tudi v
parlamentnih krogih, — in kako bi tudi ne?
Če se bode kedaj našel kak slovenski Büch-
mann, kateri bode nabiral „Krilate besede“
in znamenite izreke naših velmož, naših mis-

lecev in učenjakov, bode sigurno z veseljem
uvrstil tudi klasične besede notranjskega
poslanca, s kojimi je on, stari, izkušeni
Mentor, posvaril mladega kolego. Le ta, hre-
peneč po resnem delu, dal se je voliti v oni
odsek, kateri ima toliko dela, kakor vsi drugi
skupaj, v finančni namreč. * Kar pridere po
volitvi dr. Zarnik za njim ter zarobni po-
menljive besede, katere priporočamo v
resni preudarek zlasti notranjskim vo-
lilcem: „Ali ste od h... ča neumni, da
se pustite voliti v finančni odsek? kaj
bodete pa imeli od tega? Delo, nič kot
delo! Jaz vsaj sem se že naveličal, za-
stoj delati, mene ne spravite več v tak
odsek.“ *Sprachs und gieng*, — mladi poslanec
pa je osupnen stal in debelo gledal možaka,
katerega novinarski Sancho Panze v „Slov.
Narodu“ in „Slovanu“ tolikrat predstavljajo
kratkovidnim vernikom kot vzor narodnega
zastopnika. To se je zgodilo lansko leto,
dokaze za popolno istinitost te svoje trditve
imamo na razpolaganje — in sedaj se morda
vender nikdo ne bode več čudil, da se dr.
Zarnik v resnih političnih krogih nikakor
ne spoštuje v oni meri, kakor ga, na videz
vsaj, časte in spoštujejo radikalni uleme v
svojih svetiščih!

Baš to pa je najbolj peklo silnega ljud-
skega tribuna! Novodobni *Cola di Rienzo* hre-
penel je po časti, zavzemati vzvišeno mesto
prerano umrlega dr. Bleiweisa, postati pri-
znanim voditeljem cele narodne stranke. Ker
kolegi njegovi v deželnem zboru niso imeli
niti najmanjšega nagnenja, podvreči se oblastni
njegovi diktaturi, hotel jih je k slepi pokor-
ščini prisiliti z glasno izjavo najbolj narodnega
volilnega okraja. Vpreči je hotel notranjske
rodoljube pred triumfalni voz, kateri ga naj
popelje do zaželjene višine, do vrhunca na-
rodnega kapitola. Domišlja si, da bode vo-

* Dostavljamo, da prof. Šuklje ni bil član
finančnega odseka, in da tudi ni bil priča interesant-
nemu pogovoru.
Op. pis.

našim očem — to je Gorjanski Dom! S
čuti, ki se težko dajo popisati, ustavili smo
se pred tem spričevalom narodne probujenosti
in požrtvovalnosti krepkih naših Gorenjcev;
nehoté so nam uhajale misli tja doli proti
središču našega naroda, kjer ima tudi zrasti
jednaka stavba v zrak; a kar je tu že do-
vršilo navdušenje in je napravila čilost naših
planincev, to nam je v beli Ljubljani pač še
leta in leta oddaljeno...

A proč z jeremijadami! Pásimo si rajši
pogled na „Gorjanskem Domu“, ki se tako
prijazno vzdiguje pred nami k višku. Poslopje
stoji tik šolskega vrta in je nekoliko metrov
oddaljeno od ceste ter stoji tudi nekoliko
više kakor je vozna pot — kar jako pristuje
novi zgradbi. „Gorjanski Dom“ je pritlična
hiša; srednji del je nekoliko vzdignjen in ima
prvo nadstropje z dvema oknom, pod kate-
rima so vrata. Na vsako stran uhoda sta dva
velika pritlična okna; na konci hiše sta
tudi jednaka dva okna, nad katerima se na-
hajata v kotu strehe še dva druga iste veli-
kosti. Poslopje je pobarvano z rumeno barvo;
vogli hiše in obližje vrat pa so slikani tako
kakor bi bili iz rezanega kamenja — kar
jako prijeten vtis napravlja in zelo povzdiguje

ličnost male zgradbe. Pred hišo je nekoliko
vrteca in konečno plot, ki ga meji do ceste.
Nad vrati je vrezan napis:

Gorjanski Dom
1883.

Iz našega ogledavanja nas vzdrami mo-
gočno zvonjenje in pokanje možnarjev — slav-
nost se je pričela s slovesno deseto mašo.
Ljudstva je bilo ogromno veliko, tako da
obilna množica ni dobila prostora v božjem
hramu. Pri sv. opravilu peli so domači pevci
mešan zbor, ofertorij pa so izvrstno izveli
gg. Maly, Mayr, Razinger in Žirovnik. Ko je
bila maša končana, pričelo se je vnovič pri-
trkavanje in streljanje v znamenje, da se ima
vršiti otvorjenje „Gorjanskega Doma“. Iz
cerkve pomikal se je slovesni sprevod proti
poslopju. Najprej orjaški zastavonoša s širokim
trobojnim trakom čez prsa, noseč krasno
svileno zastavo; za njim domači pevci in
pevke, ki so bile vse jednako opravljene s
prelepimi pečami. Potem je stopal odbor „Gor-
janskega Doma“ in belo oblečene deklice, ki
so spremljevale čest. gosp. domačega župnika,
kateri je šel blagosloviti narodno svetišče. Za
njim pa se je pomikalo na tisoče ljudstva, ki

tum notranjskih volilcev zadušil vsako protivje proti njegovi oblasti v deželni sobani, v istih domišljijah se ziblje vsa stranka njegova in tedaj napenja zadnje svoje sile, da bi izid dopolnilne volitve 25. avgusta ugajal častilakomnosti nominalnega voditelja slovenskih radikalcev. V istini, besede starega pesnika: *Dum delirant reges, plectuntur Achivi*, ima se odslej glasiti slovenski: „Čestihlepnost prevarala je dr. Zarnika, a drago bode morala plačati zmoto njegovo siromašna Notranjska!“

To sta poglobljena razloga k pomenljivemu sklepu, s kojim je dr. Zarnik iznenadil svet slovenski. Njima se je pridružil tretji: prav človeška bojazen, s poročevalčevega mesta braniti in zagovarjati lastni nestvor: poročilo o občinskem statutu ljubljanskega mesta. Dr. Zarnik sam je stavil dotični predlog, vendar je kaj debelo gledal, ko je odsek njemu kot predlagatelju izročil nalogo, poročati zbornici o tej zadevi. *Nolens volens* je moral prevzeti to delo, in tedaj hrani stenografski zapisnik poročilo njegovo (stran 257 do 259) trajni in neizbrisni spomenik malomarnosti in plitvosti onega, kateri ga je pregrešil. Smelo trdimo, da to poročilo, datovano z dné 15. okt. 1883, jedini večji akt, s kojim se ponaša 14letno parlamentarno delovanje dr. Zarnika, nima para v analih vseh evropskih parlamentov. Odsek, sestavljen večinoma iz parlamentarnih novincev, ni ugovarjal trditvi izkušenega veterana, da sklep deželnega zbora s 14. oktobra 1871, zadeva-joč isto vprašanje, dosihmal ni bil predložen Najvišji sankciji.

Ali poročevalec je tako daleč zagazil v svoji nebrzičnosti, da niti prečital ni postavnega načrta, kojega je nasvetoval visoki zbornici. To se jasno razvidi iz onega passusa, v katerem priporoča (po prvotnem Costovem načrtu, kojega je pa že deželni zbor leta 1871 bistveno spremenil), naj se drugi volilni razred ljubljanskega mesta razkroji v dva oddelka z naslednjo motivacijo: „Po Bachovem volilnem redu so bili davkoplačevalci drugega razreda do sedaj zmirom v kot potisnjeni, ker imajo po svojem številu odločilno moč jedino volilci, zapopadeni v § 1 pod 2. točko, črke a, d, e, f in pod 3. točko (novega statuta).“

Ako se ni v drugem oziru mnenje davkoplačevalcev o kandidatih z mnenjem ravnokar omenjenih volilcev skladalo, bili so kakor volilci mrtvi in niso imeli nobene nade, niti z jednim svojim kandidatom prodreti.

Tej krivici novi statut s tem v okom pride, da je uvrstil volilce drugega razreda v dva oddelka, katerih vsak zá-se ima voliti pet novih odbornikov.

Sedaj pak vzemite v roke novi statut z leta 1871, na kojega se poročevalec samosvestno sklicuje: v celem zakonu niti sledú ni

je v lepem redu jelo polniti prostore krog „Gorjanskega Doma“. Ko je sprevidel med vednim zvonjenjem in pokačem strelodospel do hiše, vtihnili so zvonovi, pevci postavili so se pred vrata in sedaj zadonela je krasna pesen: „Lepa naša domovina.“ — Čuli smo to pesen čestokrat po mestnih odrih in od umetnih pevcev, a moramo reči, da tacega vtisa nikdar ni naredila na nas, kakor to pot; tu, v morda najlepšem kraju slovenske domovine, peta pod milim nebom od priprostitih pevcev, pravih sinov svojega národa, imela je pesen velikansk vtis, katerega ne bode kmalu pozabil, kdor se je vdeležil svečanosti!

Ko so umolknili glasovi, blagoslovil je g. župnik notranje prostore narodnega hrama, potem pa so zapeli pevci: „Oče naš“ — tudi jako ubrano in izborna. Komaj so potihnili zadnji glasi, stopil je prof. Šuklje na mali oder in pričel slavnostni govor. Ljudstvo je pritrsnilo še bolj skup, tihota je nastala in verno je poslušal narod govornika, ki mu je z navdušenimi, daleč donečimi besedami slikal pomen „Gorjanskega Doma“. Njegovega govora tu ne bodemo ponavljali, vsaj je čitateljem „Ljublj. Lista“ uže znan; le toliko omenimo, da je bil vtis njegov velikansk. Gromoviti živio-klici doneli so govorniku na-

one razkrojitve, koja je nebrži poročevalec ravnokar utemeljeval, temveč tudi po tem zakonskem načrtu obstoji drugi razred iz jednega samega oddelka, obsegajočega davkoplačevalce in one ljubljanske volilce, kojim gre volilno pravo vsled njihove uradne službe ali akademičnega dostojanstva!!

O pravem času se so zapazili drugi narodni člani dotičnega odseka gorostasno to hibo in popravek je prišepal v prilogi 42, a (str. 282). Ali dr. Zarniku so potem povedali nekateri kolegi, da je bil načrt vendar uže predložen od deželnega predsedništva na višje mesto, katero ga je pa vrnilo *als zur Allerhöchsten Sanction nicht geeignet*. In morda mu je kak dober genij na uho zašepetal še razlog, zaradi katerega se nobena vlada na vsem svetu ne bi več mogla ozirati na načrt te postave, namreč, ker je deželni zbor, ki je sklenil omenjeni načrt, sam dejanjsko se bil odpovedal svojemu delu, sklenivši premembo § 68, katere je tudi zadobila Najv. potrjenje ter proglašena bila v deželnem zakoniku V, šte. 10, z leta 1876!!

To, rojaki notranjski, je gola resnica, o kateri se lahko prepričate, ako le površno pregledate dotične letnike stenografskih zapisnikov. Dr. Zarnik, navzlic temu, da uže 14 let poseda po deželnozborskem fauteuilju, pač po našem prepričanju malo razume o resnem parlamentnem delovanju; toliko pa je tudi njemu bilo jasno, da nasproti ironičnemu in izvedenemu Deschmannu ga čaka neizogibna in nesmrtna blamaža. Skrivati se po hodniku, kakor je to storil pri vprašanju 600 goldinarjev, v tem slučaju nikakor nimgel: poročevalčvo mesto je na poročevalčevi tribuni! In tedaj, ako se sam ni hotel na milost in nemilost dati v roke neusmiljenemu sovražniku, bil je prisiljen, odpovedati se poslanstvu ter na ta način rešiti se gotove sramotne blamaže.

To je tedaj oni vzor nepokvarjenega narodnjaštva, to je malik za kojega deluje peštica izgubljenih duš, brezvestnih ali zaslepljenih hujskačev, to so pravi razlogi njegovemu izstopu, vse drugo je gola pretveza. Dolgo smo molčali, uverjeni, da bode dr. Zarnik sam spoznal istiniti položaj ter se prostovoljno umaknil z bojišča. Dalje molčati bi bila pregreha: sodite sedaj sami, razboriti Notranjci, vsa dežela težko pričakuje votum notranjskih kmetskih občin 25. avgusta!

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Ker se je kolera počela širiti tudi po Italiji ter je nevarnost za našo monarhijo vsled tega mnogo večja, zaključilo je minister-

sproti. Iz stolpa zadoneli so zopet zvonovi in mogočni strelji oznanjevali so Gorjanom, da je njihovo narodno svetišče otvoreno, da imajo sedaj kot spomin na lanski obisk Nj. veličanstva prelepo narodno središče, ki bode še poznim vnukom pričalo o udanosti in probujenosti vrlih gorjanskih sinov!

Pevci so zapeli cesarsko pesen, katero je ljudstvo z burnimi klici nazdravljalo; potem pa se je pomikal sprevid v istem redu nazaj proti cerkvi, med pritrkavanjem in streljanjem.

Ko je bila slovesnost pri kraju, hiteli so tuji gostje ogledat si notranje prostore „Gorjanskega Doma“. Ko stopiš v prijazno vežo, vidiš na levi strani uhod v „dvorano“, na desni pa v „bralno sobo“ in v stanovanje slug. Pri tleh so tedaj tri sobe, jedna velika in dve manjši. Pod streho bodo tudi trije prijazni prostori, ki pa sedaj še niso dodelani; „Gorjanski Dom“ bode imel torej pet sob — več nego dovolj za domače razmere!

Pregledovaje narodni hram, se pač nismo mogli načuditi na jedni strani vztrajnosti in neomagljivi energiji onih mož, ki so delovali in agitirali za zidanje, na drugi strani pa požrtvovalnosti in navdušenosti naroda, ki si je postavil svoje svetišče — oboje je jednako občudovanja vredno. A o tem pozneje.

stvo, da se ima odrediti onim ladijam iz italijanskih luk, katere so po polnem proste kužne bolezni, desetdnevna karantena, pri onih pa, kjer bi se opazil najmanjši sled kolere, dvajsetdnevna karantena, katero more pomorska oblast v Trstu eventualno tudi podaljšati. Iste mere smejo se uporabiti tudi proti ladijam, došlim iz Francoske, iz algerskih in tunežskih luk.

Nemški liberalci zagnali so velik krik, da so v kmetskih občinah na Štajarskem bili izvoljeni tudi štiri kandidati nemško-liberalnega „Bauernvereina“. Kakor „Grazer Volksblatt“ poroča, bili so ti kandidati izvoljeni le vsled tega, ker so odločno obljubili, da bodo v vseh važnih vprašanjih postopali solidarno s konservativno stranko. Torej je ta zmaga, ki je liberalce tako navduševala, prav problematične vrednosti.

Konservativni volilni odbor v Gorenji Avstriji postavil je za veliko posestvo sledeče kandidate: Achleuthner, Moser, grof Dürckheim, Heyden, grof Revertera, grof Harrach, Peter Kilian, baron Pereira in dr. Naschberger. Volitve v kmetskih občinah gorenje-avstrijskih vršile se bodo prihodnji ponedeljek. Zmaga konservativcev je gotova.

Danes sestal se je hrvatski sabor v kratko zasedanje; imel bo samo tri ali štiri seje. Zadeva lonjsko-poljska in pa novi volilni red so jedini predmeti, ki stojé na dnevnem redu. V teku prihodnjega tedna uže zaključil se bode sabor s prestolnim govorom. — Nove volitve vršile se bodo uže meseca septembra. Obe opoziciji, Starčevićeva stranka in neodvisna narodna stranka, započeli sta uže sedaj strastno agitacijo.

Tuje dežele.

Ruski car nastopil bode dné 5. septembra svoje potovanje v Varšavo. V Varšavi ostal bode štiri ali pet dnij; potem pa se podá v pokrajino donskih kozakov. — Mesto umrlega Baranova postal bode bivši finančni minister Abaza načelnik državno-gospodarstvenega oddelka.

Cerkveno-politična razpravljanja med rimsko stolico in Nemčijo so nekako potihnili, ker je pruski poslanik na papeževem dvoru sedaj na odpustu; no čim se vrne, začno se razpravljanja z nova. Tudi se bode kmalu imenoval naslednik kardinalu Ledochowskemu za nadškofjo poznanjsko. V istem konsistoriji imenovalo se bode tudi osem kardinalov, med ostalimi nadškof dunajski, dr. Cöllstin Ganglbauer.

Zelo važna novica prihaja nam iz Pariza: vojska med Francijo in Kitajsko je neizogibljiva. Kitajski državni svet odbil je definitivno zadoščenje radi izdajstva pri Lang-Sonu. Francoska je vsled tega zahtevala, da v 48 urah Kitajska odgovori, hoče-li plačati

Ogledavši si podrobnosti „Gorjanskega Doma“ in vzevši seboj najboljši vtis primerne in praktične uredbe cele stavbe, podali smo se v bližnjo gostilno nad vasjo, kjer je bilo pripravljeno kosilo za tuje goste. Na prostoru pred hišo, od koder se podaje radostnim očem krasen razgled po gorenjski ravnini krog Lesec in Begunj, stala je dolga miza, ki je bila kmalu zasedena. Še le zdaj smo imeli priliko, videti na jednom prostoru goste, ki so se udeležili slovesnosti, prišedši deloma iz dalnjih krajev. Nad sedemdeset se jih je bilo zbralo, kakor mi je ponosno poročal gorjanski pevec, ki ni mogel prehvaliti današnjega, za Gorjance toliko častnega dné. Še celo odlične dame počastile so bile planinsko selo — med družimi soproga ces. svetnika Murnika, ki je bila došla iz Radovljice. Izmed gospodov omenjam slavnostnega govornika prof. Šukljeja in njegovih kolegov prof. Wiesthalerja in Senekoviča iz Ljubljane, gosp. Majdiča, predsednika kranjske čitalnice, in kar nas je posebno veselilo, mnogobrojno število gg. učiteljev, ki so se od blizu in daleč zbrali, da se udeležé redke slovesnosti, dokazavši s tem vnovič, kako da so vneti za omiko in prospeh naroda, katerega učé!

(Konec prihodnjič.)

80 milijonov odškodnine ali ne. Kitajci odbili so francoski zahtev. Vsled tega dobil je admiral Courbet nalog, da precej začne ofenzivo. Kitajski poslanec v Parizu dobil je od Francoske potni list ter precej odpotoval v Berlin. Tudi zastopnik Francije odpotoval je iz Pekinga.

Dopisi.

Iz Kranja dné 22. avgusta. (Izv. dop.) Živahna doba pričanja se za naše prijazno mesto in okolico njegovo. Kakor je uže znano, vršile se bodo tu prihodnji teden velike vojaške vaje in nadaljevale do 5. septembra, kojih se bode nad 8000 vojakov mnogoterih čet udeležilo. Vsa višja poveljstva, oddelki pešpolka št. 97, jezdecev, topničarjev in zdravstvenih vojakov ustanovljeni bodo v Kranju, pešpolki št. 17 in 7, jeden bataljon polka št. 47, deželni brambovci, lovci, topničarji itd. pa bodo po občinah Kovor, Križ, Naklo, Predoslje, Predvor, Hrastje, Senčur in Stražišče nastavljeni.

Ker se je pri zadnjih enacijh tukajšnjih vajah le redkokje kakšna poljska škoda proizročila, koja se je pa takoj poplačala, se ljudstvo omenjenih vaj tem manj boji, ker je uže poučeno, da se bodo zopet slučajne škode takoj poravnale ter da se imajo iste nemudoma naznaniti.

Pogreb gospé Edmunde Šavnik-ove bil je veličasten; kajti takšno število pogrebcev, tako število vencev (okolo štirideset) se tu uže davnej ni opazovalo in je gotovo najlepši dokaz, kako čislana je bila pokojna in kako obče priljubljen in spoštovan je sprog nje, gospod dr. Ed. Šavnik.

Iz ilirsko-bistriškega okraja 21. avgusta. (Izv. dop.) V nekaterih dneh bodo zavedni notranjski volilci izrekli svojo sodbo "o pravem narodnjstvu" in, kakor smo trdno uverjeni, v zmislu narodnega dela in ne narodnega samopaštva in lenobe. Zagovorniki dr. Zarnika vedno trdijo, da gre pri tej volitvi za princip, in s to frazo so uže nekatere volilce ujeli. In kakov princip zastopa dr. Zarnik? Mi poznamo ta princip, in baš zaradi tega ga ne bodedo volili. Vašemu kandidatu ste vi volili in sploh Notranjska deveta brigada! Kedo se pa tudi navdušuje za dr. Zarnika v našem okraju? Nihče drugi, kakor nekateri mladeniči iz onih krogov, kateri so bili pod prejšnjo vlado najmenj zanesljivi v narodnem oziru in katerim je "Slov. Narod" dan za dnevom očital kruhoborstvo. In sedaj si ti možje želijo nazaj onih časov, v kojih niso smeli prosto dihati ter naravnost trditi, da bi bila za Slovence boljše prejšnja vlada, kakor sedanja. To je slepa strast. Ali ste uže kedaj premislili vse posledice, če se podere sedanji vladni sistem? Ali smo Slovenci res samo zato rojeni, da hlapčujemo? Ali ste uže pozabili na one čase, ko je vlada svojim podložnim kategorično zapovedovala, kako morajo voliti ter jim grozila z disciplinarnimi preiskavami, ako ne slušajo? Vidi se, da nekaterim gospodom, kateri so bili vajeni hlapčevati, sedanja prostost uže preseda. Obnašajo se, kakor oni kmetje, koji trdijo, da je bilo takrat boljše življenje, ko se je graščinam dajala desetina in delala tlaka.

Nemška ustavoverna stranka veliko bolje spoznava, kaj je nji sedanja vlada, to se razvidi iz njenega strastnega nasprotovanja. Princip, za katerega se po vaših mislih potegujete, vas ne bode rešil, treba je človeku tudi pameti. Ako se z glavo v zid zaletiš, se ti bode razbila. Bog daj, da bi se nepremišljeni koraki nekaterih prenapetežev kedaj nad nami ne maščevali!

Nek dopisnik iz našega okraja v "Slov. Narodu" svari, da ne smemo zaupanja našega ljudstva zlorabiti. A vprašam vas, kedo je to zaupanje bolj zlorabil ter ljudstvo smešil, kakor ravno vaš kandidat? Vaša stvar mora stati na slabih nogah, ako ne veste družega povedati za svojega kandidata, kakor "da gre za princip". Seveda ima oni, kateri jedino le

na to dela, da si polni svoj žep, kaj praktičen princip, a za občni blagor ta princip ni vreden piškavega oreha.

Konečno naj še omenim, kako zagovarja ta princip dopisnik iz Cérknice v "Slov. Narodu" št. 191. Izpovedati moram, da take bedarije še nisem čital v nobenem listu. Dotični dopis je gola ironija na dr. Zarnika, bolje bi se ga ne moglo lahko smešiti, čuditi se moram le, da je urednik mogel tak dopis sprejeti. Gospod doktor je gotovo debelo gledal, ako je ta dopis čital, in prepričan je gotovo uže zdaj, da ga bode narod v jedenajstih dneh trikrat obsodil.

Razne vesti.

— (Petelin — ubijalec.) Iz Lőbaua (Dolenje Avstrijsko) se z dné 15. t. m. poroča: Pred kratkim umrl je tukaj poldrugetni deček Jurk. Vzrok smrti je bil: Dnó 2. t. m. skočil je dečku na vrtu petelin na glavo in ga kljuval ter močno ranil. Vsled tega je pri dečku nastal krč zaradi strahu in vnela se mu je možjanska mrena.

— (Sramotilno za človeštvo) je ta-le statistika: Če se računai prebivalstvo celega sveta na 1200 milijonov, imelo bi prostor na zamrznjeni površini Bodenskega jezera, in gneča bi celó ne bila velika, kajti vsaka oseba bi imela štiri štirišajške čevlje prostora. Če bi se udrla ledena skorija in bi se potopili vsi ljudje, bi se voda jezera vzdignila samo za 6 palcev.

— (Neronovo letovišče.) Iz Rima se poroča v "Athenam", da so med Subiacom in Tenami našli Neronovo letovišče, katero se odlikuje s krasno ležo. To letovišče je osebito zaradi tega zanimivo, ker je prvo izmed do zdaj znanih, katero priča o rimljanski ljubezni do naravine krasote; Rimljani imeli so namreč navado vse uravnati po strogi simetriji, tudi letovišča so stavili na vzvišena mesta; pri tem letovišči pa se je oziralo tudi na to, da se je postavilo sredi naravine krasote. To letovišče so našli nekoliko pod samostanom Santa Scolastica, kjer gorska reka Fosso di Santa Croce pada v jezero. Stene tega poslopja so šest čevljev visoko z marmorjem prevlečene ter poslikane. Našli so tudi kip, izvrstno delo grškega dleta.

— (Nov vzrok gluhoti.) Francoski zdravnik dr. Moure trdi, da je zavezavanje robcev pod brado, kakor jih nosijo kmetice, zelo škodljivo za poslušne organe. Robec tišči lase na uho, to se vedno bolj in bolj stiska na glavo in tako se zožijo deli ušesnih organov. Gluhost, katera nastaje vsled tega, se posebno mnogokrat nahaja pri nunah, katere svojo trdo pokrivalo skoro nikdar raz glave ne vzejo.

— (Prebrisana tatica.) Iz Pariza se poroča naslednja vesela dogodbica: Pri bogati družini služka hišina prišla je oni dan zelo razburjena k svoji gospodnji in ji pripovedovala, da se je pri čistenji nožev in vilic ubola z vilicami. "Oj gospa!" zakliče deklica, katera je še le kratak čas služila v hiši, "bojim se, da se bode rana unela!" — "Neumnost!" odvrne gospodinja, "kako bi bilo to možno?" — "Nu, če bi bile vilice iz kake take kovine..." — "Pa so od srebra, kakor vsa naša jedilna oprava!" — "Ali za gotovo veste, gospa?" — "Gotovo! Umiri se, dete moje!" — "Zopet lažje diham, gospa!" — Drugi dan pa je ranjena hišina izginila iz hiše in vzela vso srebrno jedilno opravo s seboj.

— (Vse zamán.) Sodnik: "Kaj želite, mož?" — "O moj Bog, žena neče več pri meni ostati." — "Ali niste poskusili, jo odvrniti od te misli?" — "Vse, vse sem storil, gospod sodnik. Zmerjal sem jo, vzel ji jed izpred ust, oni dan sem jo celó prav dobro protepel, da bi jo spravil k drugi misli — nič ne pomaga — vsakrat pravi naposled: „Pri tebi ne ostanem več, grem zopet domov.“

— (Sežgala se je.) "Now. Wremja" poroča, da se je v Moskvi pred kratkim sežgala trgovčeva soproga Krasavinova. To pa se je zgodilo na ta način: Ob polu deveti uri, ko je odšel nje sprog po poslih, vzela je soproga skledico vode ter se podala v stransko sobo, kajti imela je navado polivati se vsako jutro z vodo. Slekla se je polnem in se polila mestu z vodo s kamenenim

oljem ter ga zažgala. Misli si je lahko, kake so bile posledice. Bila je mlada, vesela, razumna in gostoljubna žena, živela je uže jednat let s soprogom srečno in zadovoljno in je bila mati štirim otrokom. Kaj jo je napotilo, da si je na ta način vzela življenje, se ne vé.

Domače stvari.

— (Hudo telesno poškodovanje.) Včeraj zvečer ob 7. uri skregala sta se delavca Turšič Matija iz Borovnice, 35 let star, in Ignacij Trojanšek iz Loke, 25 let star, ko sta na travniku poleg Tržaške ceste kosila. Turšič popal je Trojanška za vrat ter ga potem hotel s koso udariti, a Trojanšek zgrabil je koso in je Turšiča tako nesrečno po glavi mahnil, da ga je hudo ranil. Trojanšek ovadil se je sam policiji, trdeč, da je le v samobrambi proti Turšiču ravnal. Turšiča odnesli so v bolnico.

— (Tatvina.) Dnó 15. t. m. prenočili so fantje J., St. D., A. Ž. in J. B., vsi s Kala, na skednji imenovanih D. Zjutraj zbudivši se B. pogreši svoj mošnjček, v katerem je imel 8 gld. 37 kr.; sum letel je na Ž., kajti ta je bil uže 6 mesecev zaradi tatvine zaprt. Ko je B. po ukradenem denarju jadikoval, odstranil se je Ž. rekoč: "Meni je tudi 3 gld. ukradel!"

— (Tatvina v uradu.) Pretečeno noč vlomil je neznan tat v uradne prostore deželnega odbora ter odnesel tri suknje, one hlače in en dežnik.

— (Spremembe v štajarsko-kranjski provinciji č. oo. kapucinov.) Č. gg: P. Friderik Inglič, gvardijan v Celji, pride za gvardijana v Celovec; P. Dionys iz Celja v Celovec; P. Kajetan iz Celja v Švanberg; P. Gregor, dozdaj gvardijan v Celovci, za gvardijana v Celje; P. Ladislav v Celje; P. Odilo za gvardijana v Škofjo Loko.

— (Godba v "Zvezdi.") Jutri opoludné svirala bode v "Zvezdi" vojaška godba po naslednjem vspredu: 1.) Koračnica; 2.) overtura k operi "Anna von Landskron", Abertova; 3.) "Die ersten Curen", valček Straussov; 4.) marche iz "Flambeaux", Mayerbeerova; 5.) "Pappacoda", franc. polka Straussova; 6.) "Passepartout", brzopolka Straussova.

— (Prepovedan zemljevid.) Tržaško deželno kot tiskovno sodišče prepovedalo je nov italijansk zemljevid, kateri deli Italijo v 69 provincij (*La nuova Carta dell'Italia spartita in 69 Provincie*).

— ("Slo boda",) v Zagrebu izhajajoč list Starčevićancev, je prepovedan za deželo v državnem zboru zastopane.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Pariz, 23. avgusta. Li-Fong-Pao še ni zapustil Pariza. "Matin" poroča celó, da je Li-Fong-Pao dobil brzojavko od Tsung-Li-Yamena s formalnim ukazom, naj ne zapusti Pariza. Iz Fu-Čeva ni nobenih poročil.

Rim, 22. avgusta. Včeraj je v raznih krajih provincije Bergamo obolelo 14 oseb, umrle 3 osebe za kolero, v provinciji Campobasso 3 bolniki in 6 mrličev, v provinciji Como 1 bolnik, v provinciji Cuneo 12 bolnikov in 6 mrličev, v provinciji Genovi 1 mrlič, v provinciji Milano, in sicer v Lodi 1 bolnik, v provinciji Parma jeden mrlič, v provinciji Turin 1 bolnik in 3 mrlič in v provinciji Massa Carrara 9 bolnikov in 4 mrlič za kolero.

Pariz, 22. avgusta. Francija in Kitajska sta se zdaj po polnem razdvojili. Kitajski poslanik izročil je včeraj Ferryju odgovor svoje vlade na francoski ultimatum; odgovor je zanikalen. Kitajska je odrekla plačilo odškodnine in hoče rajša prevzeti nevarnosti vojske. Admiral Courbet se je torej obrnil proti Fu-Čevu. General Millot ima v Tonkingu ekspedicijski korps, broječ 15000 mož, kateri bodo vzeli trdnjave v Tonkingu in napali potem kitajsko provincijo Kuang-Si.

Pariz, 22. avgusta, popoldné. V slednjih 24 urah v Marseillu 13, v Toulonu 3, v okraji Kéraulta 4, Auda 5, Garda 2 in vzhodnih Pyrenej 21 mrličev za kolero.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 23. avgusta.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	80.70
„ „ „ srebro	81.55
Zlata renta	103.60
5% avstr. renta	95.55
Delnice narodne banke	858.1
Kreditne delnice	308.40
London 10 lir sterling	121.60
20 frankovci	9.65
Cekini c. kr.	5.75
100 drž. mark	59.50

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
22. avg.	7. zjutraj	737.50	+14.2	vzh. sl.	mg.	0.00
	2. pop.	736.50	+23.5	„	d. js.	
	9. zvečer	737.24	+16.4	„	js.	

Zahvala.

Za vse mnogobrojne izraze gorkega, odkritosrčnega sočutja med dolgo boleznijo in o smrti svoje preljubljene žene, kakor se posebno darovateljem toliko prelepih vencev, p. n. gg. uradnikom, mestnim odbornikom, slav. požarni brambli, slav. čitalnici in njenim pevcem, prijateljem iz okolice, iz Laškega trga, Ljubljane, Kamnika, Novega Mesta, in vsem, kateri so predrago ranjco 21. t. m. spremili na pokopališče, izrekam v svojem in svojih sorodnikov imeni najtoplejšo zahvalo.

Dr. Edvard Šavnik.

V Kranji 22. avgusta 1884.

(77) 3

Št. 7813.

Razpis ustanov.

Na c. kr. visoki šoli za poljedelstvo na Dunaji razpisujejo se za učno leto 1884/85 štiri ustanove za poljedelske in tri za gozdarske študije v letnih zneskih po 200 gold.

Prosilci za te ustanove naj svoje, na visoko c. kr. naučno ministerstvo nadpisane prošnje vložijo do **25. septembra t. l.** pri rektoratu omenjene visoke šole.

Na Dunaji v avgustu 1884.

Predbežno naznanilo.

Usojam se s tem visoko čislaneu občinstvu mesta ljubljanskega in okolice udano oznaniti, da moja

menažerija

največja na svetu

dospe sim v **sredo v dan 27. t. m.** s posebnim vlakom, koja bo **videti le 14 dni.** V menažeriji se nahajajo sledeče živali:

1 povodnji ali nilski konj (hipopotamos), 1 nosorog iz Indije, 2 slona iz Afrike in Azije, 1 tapir iz Amerike, 15 levov in jeden srebrni lev, 2 črna pantra iz Indije, 1 jaguar, 3 leopardi iz Afrike, 3 tigri iz Indije, 30 raznovrstnih opic, 1 cebra ali progasti konj iz Afrike, 3 Akscis-jeleni iz Afrike, 1 tora ali kravja antilopa, 1 orel s Tirolske, 1 jelenska antilopa, 1 jarec skakač iz Afrike, progaste in pegaste hijene, 1 dolgogolaka hijena, 2 kenguruja, 1 beli ali polarni medved, 1 rjavi medved, sibirski, ruski in ogerski volkovi, 2 šakalja ali zlato-volka, 3 pelikani ali nésiti iz Egipta, 2 rakuna (medveda), 1 tigrasta mačka, 1 gepard ali lovski leopard, 2 mravljinčarja ali medveda rilčkarja, 2 ježevca, 1 afrikanska koza, 1 jastreb, 5 nilskih krokodilov razne velikosti, 3 velikanke kače iz južne Amerike.

Za mnogobrojno pohojevanje prosi

F. Kleeberg,

(78) 1

lastnik menažerije.

Tuji.

Dne 21. avgusta.

Pri Maliči: Dr. Elias, zdravnik, z rodbino, z Dunaja. — Müller, trgovec, iz Remscheida. — Duma, posestnik; Circovich, posestnica, in Predane, zasebnica, iz Trsta. — Kaufmann iz Čakovca. — Meditz s hčerko iz Kočevja.
Pri Slonu: Schneider, trgovec, z Dunaja. — Riegl, trgovec, iz Prage. — Mastiovič, c. kr. namestnik, svetnik, s soprog, iz Trsta. — Melzer, poslovodja, iz Maribora. — Hütner, c. kr. nadingeneur marine, iz Pulja. — Skerbinc, nadučitelj, iz Višnje Gore.
Pri Južnem kolodvoru: Natterer, doktor zdravilstva, z Dunaja. — Widerwohl, trgovec, in Gherschitz z rodbino iz Trsta.
Pri Avstr. carji: Starkl iz Ptuja.

The Argosy Brace

Najboljše naramnice

na svetu, ugodne za hojo, jahanje, lov, popotovanje, telovadbo, veslanje, streljanje in vsakovrstno kretanje. Amerikanska izumba. Prodaja

Ant. Krisper v Ljubljani.

Umrli so:

Dne 26. sept., 27. okt. in 28. nov. — V Metliki posestvo Marije Simončeve iz Draščic (3320 gld.) dne 26. sept., 25. okt. in 26. nov. — Na Vrhniki posestvo Andr. Vidmarja iz Rakine (4135 gld.) dne 23. sept., 21. okt. in 21. nov.
Dne 22. avgusta. Filip Wisari, lonč. pomočnika sin, 1 mes., Krakovski ulice št. 21, ošpice. — Elizabeta Zazidnik, fabriška delavka, 70 l., Poljanska cesta št. 19, starostno oslabiljenje.

Uradni glasnik

z dne 23. avgusta.

Naprava novih zemljiških knjig: Pri c. kr. sodniji v Lir, Bistrici za katastralno obdino Gorenji Zemon; poizvedbe v dan 13. septembra; — za katastralne občine Velika Bukovica, Harije-Soze in Tomlinje; poizvedbe v dan 6. septembra.
Eks. javne dražbe: V Ribnici posestvo Andr. Drobnika iz Sodražice (450 gld.) dne 26. sept., 27. okt. in 28. nov.; zemljišče Ant. Sušnika iz Ribnice (250 gld.)

Račune, nakladne liste, kuverte, vizitke, sploh vsakovrstne

tiskovine

izgotovlja v mični izvršbi in po **nizkih cenah**

tiskarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani.

20 sodarjev

za Reko

se vzprejme. Dnevna mezda 1 gld. 50 kr. Več se izve: v tovarni za lim v Ljubljani. (75) 3

A. Mayerjeva
trgovina piva

v steklenicah
v Ljubljani

priporoča izborno

marono pivo

iz pivovarne bratov Koslerjev

v zabojčkih po 25 in 50 steklenic.

Cena $\frac{7}{10}$ lit. steklenici . . . 16 kr.

$\frac{5}{10}$ „ „ „ „ „ 12 „

Zabojčki in steklenice franco nazaj ali se pa najceneje vračunavajo. (66) 4

J. pl. Trnkoczy, lekar pri „pri zlatem samorogu“

priporoča in razpošilja s poštnim povzetjem

Marijacejske kapljice za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vseh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. — 1 Sklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld. **Svarilo!** Opozorjamo, da se tiste **istinite Marijacejske kapljice** dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri **J. pl. Trnkoczy-ju**. Razpošiljava se le jeden tucat.

Brez te **varstvene znamke**, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot **ponarejeno**.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču

je odločno najboljše zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križu ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa, če se rabi, pa mine po polnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „**ovetu zoper trganje po dr. Maliču**“ s zraven stojičim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Gospodu **pl. Trnkoczy-ju**, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinske boleznih na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čimdalje hujša prihajala in uže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na **Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr.** ter si ga nemudoma naročim. In res imel je **čudovit vseh**, da so se po kratkej rabi **oprostili mučnih bolečin**. S popolnim prepričanjem **priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo** in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezni **priporočam**. Vašej blagorodnosti pa izrekam **najprisrčnejšo zahvalo**, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno

olje

najboljše vrste, izborna zoper bramora, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 steklenica 60 kr.

Salicilna ustna voda,

najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatuljah a 21 kr.; jeden zavojs s 6. škatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavojs.

Naročila iz dežele izvrše se tekoj v lekarni pri „**Samorogu**“

Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.